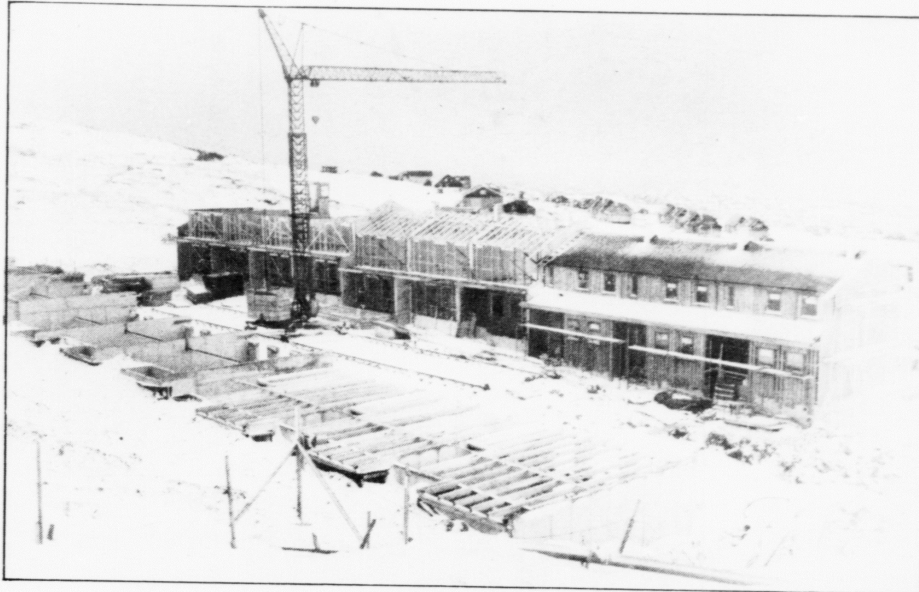

Íbúðarneyðin:

Støðan í Havnini hópisleys

Tað gerst alt meira átroðkandi at loysa íbúðarneyðina í Havnini á varandi og skilagóðan hátt, tí nógv eru vordin so kroyst og illa fyrri, at spurningurin í roynd og veru ikki longur er um loysn av bústaðatrupulleikum, men grundleggjandi humanitara neyðhjálp. Fyri at geva lesarunum eina hóm-ing av tí hópisleysu og harmiligu støðuni, so nógv í Havnini eru í, hevur Sosialurin tosað við móður í Havn, sumuttan úrslit hevur roynt at fingið kamar ella íbúð at bógva í síðani í apríl 1986. Vit leggja dent á, at hetta er bert eitt dømi av nógvum, og kanska ikki tað allar ringasta.

Henda móðir hevur 8 ára gamla dóttur og skal eiga barn afturat í hesum mánaði. Hon arbeiðir sum tímalønt um morgunin, men er í fóstum arbeiði seinnaðartin av degnum. Seinasta ár hevði hon eina ársinntøku uppá slakar 80.000 kr. Inntil apríl seinasta ár leigaði hon eina litla íbúð, men bleiv uppsøgd, tá ið húsaiegariin doyði. Hon fór tá til Sosialu deild í Havn og bað um at verða uppskrivað til íbúð. Hon fekk innivist í einum kamari hjá foreldrunum, men mátti flyta út, tí ein familja, ið eisini stóð á berum, skuldi hava kamarið. Hon býr nú í læntum kamari, og kann verða blakað út á gøtuna nær sum helst. Hon skrivaði seg upp til íbúð í Berjabrekku, men gav

hana frá sær, tí tað varð eyðsýnt, at hon ikki fór at klára tað fíggjarliga. Hon greiðir Sosialinum frá, at leiðarin á Sosialu nevnd í Havn gav henni viðhald í hesum og segði, at bert við einari inntøku var ong-in førur fyrri at keypa íbúð á Berjabrekku.

Móðirin sigur fyrri Sosialinum:

«Tá ið tað gjordist mær greitt, at eg kundi onga hjálp fáa frá Sosialu deild, segði eg fyrri leiðaranum, at eg hevði einki annað val enn at flyta niður til Danmarkar. Hetta tóktist ljóða sum ein loysn fyrri leiðaranum, sum hevði

bert ta viðmerking, at »tað eru nógv, sum gera tað. Tað kann kortini ikki ikki vera meiningin, at Havnin loysir bústaðatrupulleikar hjá borgarunum við at mæla teimum til at flyta niður. Eg fekk varhugan av at Sociala deild ikki var serliga sinnad at hjálpa. Eg fekk eisini at vita, at tey, sum longu bógva í íbúðum hjá kommununi ikki kunnu uppsigast, meðan tey rinda leiguna, hóast tey hava fingið fótarnar fyrri seg og eru hampuliga fyrri. Eg fekk bert boð um at koma á Socialu deild eina ferð um mánaðin, og tað

havi eg gjørtuttan úrslit. Hetta ber kortini ikki longur til hjá mær, tí eg skal innleggjast í hesi viku. Eg havi fleiri ferðir svarað uppá lýsingar í bløðunum, men eingin er sinnaður at leiga til fólk við børnum».

Henda móðir hevur verið ússalig í try á og varð innlögð á landssjúkrahús tvær ferðir, men læknarnir kundu ikki finna útav hvat bagði. Í seinastu viku fór hon aftur til barnakanning, og tá hon varð »skannað«, upp-dagaði læknin, at hon hevur stóran knýkil í liv-móðirini. Barnið liggur

skeivt fyrri og kann ikki vendast og kvinnan hevur nógvá pinu av hesum. Læknin segði fyrri henni, at hon mátti undir skurðviðgerð nakrar mánaðir eftir føðingina. Læknin, sum kennir til tær vana-ligu umstøðurnar, mælti henni til at senda barnið á barnaheim. »Tað skal standa ógvuliga illa til, um eg fari at senda barnið frá mær«, segði móðirin fyrri Sosialinum. »Eg stúri mest fyrri, at barnið verður tikið frá mær, tí lógin sigur, at eg ikki kann bógva við barni í einum kamari».

Henda móðir greiddi

Socialinum eisini frá royndum sínum av líkningarvaldinum og Almanna-stovuni. Hon eigur rætt til sjúkradagpening, men av ialt 6.860 kr., hon hevur fingið higartil, hevur skatturin tikið 5.502! Hon hevur roynt at fáa rætting á Almanna-stovuni.

»Eg havi ringt ofta fyrri at spyrja nær rættingin fór at koma, men nú havi eg givið upp, tí tað eg tosaði við eitt mannfólk har, byrjaði hann at rópa og banna í telefonina, segði seg ikki vera barnagentu o.s.fr. Eg mátti leggja rørið á. Eitt av starvsfólkunum á Socialu deild bleiv eisini óð inná meg, tá eg kom har, og segði at tað nyttaði einki fyrri meg at koma á Socialu deild, tí her komu so nógv og øll søgdu tað sama. Onnur, eg havi tosað við, hava kortini verið fitt og fyrrikomandi, men svarið er altíð tað sama: vit kunnu einki gera».

Móðirin segði at enda: »Eg ivist ikki í, at tey, sum skulu umsita lóginar, vilja fegin hjálpa, men tey tykjast sjálv ógvuliga frusterað og næstan líka hjálparleys sum vit, ið biðja um hjálpa».

etj.

Javnstøðunevndin nýggja lóg

Nýggja javnstøðunevndin, sum varð sett í september seinasta ár, arbeiðir nú við nýggjari javnstøðulóg, ið er lagað til føroyskar umstøður og føroyska arbeidsmarknaðinum. Hanna Joensen, for-kvinna í javnstøðunevndini, segði fyrri Sosialinum, at enn var ikki greitt nær tann nýggja lógin bleiv liðug.

Mett varð, at tann nýggja lógin var neyðug, tí javnstøðunevndin fær nógvvar klagur um kynsdiskriminering á arbeidsmarknaðinum, men tann

ikkviðgera klagurnar, tí nevndin hevur einki hald í verandi lógum, sum kundi styðjað hesar klagurnar.

Javnstøðunevndin, sum var frammanundan, kom ongantið reiðiliga í gongd, men verður kortini brúkt sum modell fyrri ta nýggju nevndina. Tá ið nevndin fór undir arbeiðið, mátti hon byrja við at gera nýggja reglugerð um ar-beiðshættir og annað. Henda reglugerð varð góðkend av Landsstýr-inum í desember seinasta ár.

»Vit vita, at tað er rætti-

lig kynsdiskriminering í Føroyum, serliga innan-fyrri skattalógina«, segði Hanna Joensen fyrri Sosialinum. »Eitt nú verður altíð roknað við, at ein maður fortjenar meira enn ein kvinna. Hennara inntøka verður logd afturat hansara, ikki óvugt. Eiga tey børn, fær hann barnafrádráttin, hóast hansara inntøka er minni. Hevur kvinnan sitt egna virki, er tað upp til skattamyndug-leikarnar at avgera, um tað er hennara virki ella ikki. Hon kann bert ser-skattast við undantak í

lógin, ikki í kraft av lógin. Sostatt er kynsdiskrimineringin innbygd í okkara skipan, og hetta kunnu vit ikki liva við longur».

Hanna segði eisini, at javnstøðunevndin vildi ikki skriva upp lógir eftir øðrum londum, men at neyðugt var at laga tær føroysku umstøður og tær serligu fyrirtreytir, sum eru á føroyska arbeidsmarknaðinum. Sum dømi nevndi hon norsku javnstøðulógina, sum er tann mest útbúgvna av skandinávsku lógnum. Norð-

menn hava t.d. javnstøðu-umboðsmann, og lógin krevur kynskvotering á arbeidsmarknaðinum.

»Vit er bangin fyrri, at koma vit við lóg sum likist teirri norsku, fer hon als ikki at verða góðtíkin í Føroyum. Vit kunnu t.d. ikki rokna við, at fáa kynskvotering lógarfesta her vegna tær serligu umstøðurnar á føroysku-um vinnulívið».

Hann segði, at í løtuni arbeiðdi javnstøðunevndin nógv við íslendsku lógin tí at í henni er nógv,

sum Føroyingar kunnu taka heim til sín.

etj.